

A close-up photograph of a spider web, showing the intricate spiral and radial patterns. The web is set against a blurred green background, likely foliage. In the bottom right corner, there are some green plant leaves with water droplets. A semi-transparent white rectangular box with a dark blue border is positioned in the lower-left quadrant, containing text. The text is in a dark blue, sans-serif font.

Nog regelmatig rijst de
vraag wat exact
verstaan wordt onder
'voldoende kwaliteit'
van toetsing.

Van piramide naar toetsweb

De (door)ontwikkeling van een kwaliteitszorginstrument om de kwaliteit van toetsing inzichtelijk te maken

■ Tamara van Schilt-Mol

Dr. T. M. M. L. van Schilt-Mol is lector Eigentijds beoordelen en beslissen bij het onderzoeksteam Kwaliteiten van Leraren, onderdeel van de Academie Educatie van de HAN University of Applied Sciences. Zij is daarnaast verbonden aan de Master Toetsdeskundige van Fontys Hogescholen. E-mail: Tamara.vanSchiltMol@han.nl

Dit artikel is een verkorte aangepaste weergave van de tekst over het toetsweb die is opgenomen in de rede van Tamara van Schilt-Mol (Van Schilt-Mol, 2021).

“De toetsing moet van voldoende kwaliteit zijn”. Bij accreditaties is de wijze waarop de toetsing is ingericht, en de manier waarop studenten worden uitgedaagd het eindniveau aan te tonen, een belangrijk gespreksonderwerp. Toch blijkt niet altijd vanzelfsprekend wat er dan exact verstaan moet worden onder de begrippen ‘toetsing’ en ‘kwaliteit’. Te vaak wordt bij toetsing uitsluitend gesproken over de kwaliteit van de toetsen, maar wordt niet vanzelfsprekend stilgestaan bij andere elementen die de kwaliteit van toetsing bepalen, zoals het toetsbeleid en de toetsorganisatie. Daarnaast rijst nog geregeld de vraag wat exact verstaan wordt onder ‘voldoende kwaliteit’: wanneer is er daadwerkelijk sprake van voldoende kwaliteit, en hoe kunnen opleidingen zelf regie nemen over deze kwaliteit? De afgelopen jaren zijn er veel activiteiten ingezet met als doel meer grip te krijgen op het concept ‘kwaliteit van toetsing’. In dit artikel wordt een kort overzicht gegeven van de opbrengsten die deze activiteiten hebben opgeleverd, en wordt toegelicht hoe de eerste opbrengst – een theoretisch kader voor het concept ‘kwaliteit van toetsing’ – is doorontwikkeld tot een praktisch kwaliteitszorginstrument: het toetsweb 2.0.

Kwaliteit van toetsing geoperationaliseerd

In 2010 schreven Joosten-ten Brinke en Sluijsmans voor het eerst over de “kwaliteitspiramide van eigentijds beoordelen en beslissen” (Joosten-ten Brinke & Sluijsmans, 2010), in de

praktijk snel aangeduid als de ‘toetspiramide’. In 2011 werkte Joosten-ten Brinke de piramide verder uit in haar lectorale rede (Joosten-ten Brinke, 2011). In deze toetspiramide, die op basis van literatuur naar kwaliteitscriteria is ontwikkeld (Joosten-ten Brinke, 2011), werd de

kwaliteit van toetsing in eerste instantie gedefinieerd aan de hand van vier lagen: leven lang leren, toetsprogramma, toets- en beoordelingsinstrumenten, en taken, opdrachten en items. In 2012 werden deze lagen iets aangepast en werden er twee aspecten aan toegevoegd (zie figuur 1).

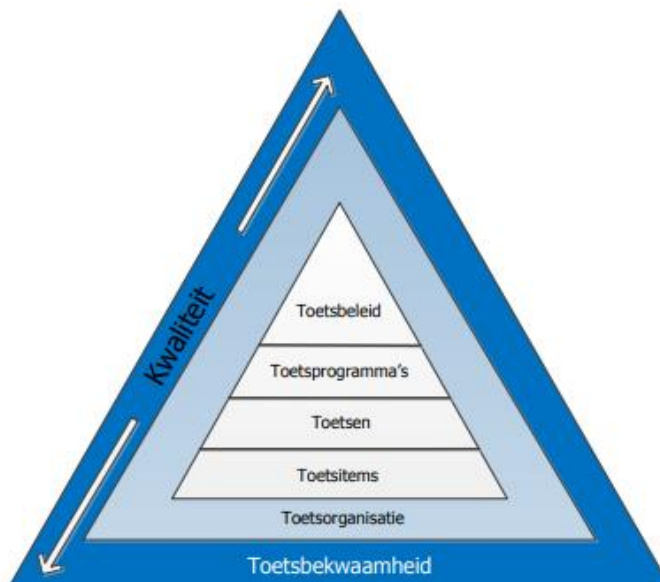
De kernboodschap van de piramide is dat de kwaliteit van toetsing wordt bepaald door een goed samenspel tussen de zes piramidelagen (Sluijsmans et al., 2015). Deze lagen werden aangeduid als 'toetsentiteiten': toetsbeleid, toetsprogramma, toetsen, toetsstaken, toetsorganisatie en toetsbekwaamheid. De definities van deze entiteiten staan in Tabel 1.

Doorontwikkeling naar kwaliteitszorg-instrument

Bij het ontwerp van de piramide is destijds uitgegaan van het docentperspectief: welke entiteiten spelen een rol voor de docent om kwalitatief goede invulling te geven aan toetsing? Om opleidingen te ondersteunen bij zowel het zicht krijgen op de kwaliteit van alle zes de entiteiten als op het borgen van de

kwaliteit hiervan is een kwaliteitszorginstrument ontwikkeld om de kwaliteit van toetsing te operationaliseren, analyseren en borgen: Toetsing Getoetst (Sluijsmans et al., 2015, Van Schilt-Mol et al., 2015). Bij de doorontwikkeling van de piramide naar dit kwaliteitszorginstrument is ingestoken vanuit het opleidingsperspectief: hoe kan de opleiding duurzaam werken aan het realiseren van een kwalitatief goede invulling aan toetsing? En vooral: hoe kan een opleiding zelf uitspraken doen over de kwaliteit van toetsing en regie nemen over de duurzame ontwikkeling van deze kwaliteit?

In de methodiek Toetsing Getoetst wordt kwaliteit geoperationaliseerd in vijf ontwikkelingsfasen. Hiervoor is inspiratie ontleend aan het Auditing Instrument for Sustainability in Higher Education (AISHE) (Brouwer & Boer, 2013; DHO, 2010). Kenmerkende aspecten binnen deze fasen zijn een ontwikkeling in de wijze waarop actoren ingezet worden (van individuele acties naar acties waarbij alle relevante actoren betrokken zijn), een ontwikkeling in het langetermijndenken (van ad hoc naar een langetermijnstrategie) en een

Figuur 1. Piramide van eigentijds toetsen en beoordelen (Joosten-ten Brinke & Sluijsmans, 2012, p. 19)

Tabel 1. Toelichting op de toetsentiteiten (beschrijvingen overgenomen uit Van Schilt-Mol et al., 2020, p. 16-17)

<i>Kwaliteit van het toetsbeleid</i>
Met het toetsbeleid wordt het geheel aan vastgestelde afspraken, zowel inhoudelijk als procedureel, over toetsen en beoordelen bedoeld (Bruijns & Kok, 2015). Binnen het integraal toetsbeleid zijn meerdere niveaus te onderscheiden, waaronder het beleid op instellingsniveau en het beleid op opleidingsniveau.
<i>Kwaliteit van het toetsprogramma</i>
Het toetsprogramma is een bewuste en beargumenteerde combinatie van toets(vorm)en, passend bij de doelen en opbouw van een opleiding (het onderwijsprogramma) (Baartman & Van der Vleuten, 2015). Het gaat om de heldere samenhang tussen toetsen en de borging van de verschillende functies van toetsing.
<i>Kwaliteit van de toetsen</i>
Onder toetsen worden (leer)activiteiten/meet-instrumenten verstaan die worden ingezet om na te gaan of de beoogde leerresultaten zijn bereikt (Joosten-ten Brinke & Draaier, 2015). Bij de kwaliteit van de toets in zijn geheel horen ook het ontwerp van de beoordelingsmodellen en student- en beoordelaarsinstructies.
<i>Kwaliteit van de toetstaken</i>
Onder toetstaken worden items of opdrachten binnen een toets verstaan waarmee studenten worden uitgedaagd hun kennis en vaardigheden te tonen (Draaier & Joosten-ten Brinke, 2015).
<i>Kwaliteit van de toetsorganisatie</i>
De kwaliteit van de hele organisatie van het toetsbouwwerk is belangrijk om toetskwaliteit te kunnen garanderen. Met de toetsorganisatie wordt verwezen naar de wijze waarop docenten, examencommissie, toetscommissie, management en ondersteunende medewerkers doelgericht met elkaar samenwerken om de gewenste toetskwaliteit op alle toetsentiteiten te realiseren (Van Deursen & Van Zijl, 2015). Daarbij gaat het om het vaststellen van rollen, taken en verantwoordelijkheden van actoren/betrokkenen bij toetsing, het rolvast met elkaar samenwerken en de logistieke organisatie van toetsing.
<i>Kwaliteit van toetsbekwaamheid</i>
Met toetsbekwaamheid wordt in het toetsweb verwezen naar de deskundigheid die bij actoren binnen de opleiding aanwezig moet zijn om kwaliteit te realiseren op alle toetsentiteiten (Van Berkel, Sluijsmans & Joosten-ten Brinke, 2015). Specifiek voor de entiteit toetsen geldt dat de toetsbekwaamheid van docenten, examencommissies en andere betrokkenen van essentieel belang is: elke docent moet in staat zijn om toetsinformatie te interpreteren en te gebruiken om vast te stellen waar studenten staan en hoe deze informatie verder kan bijdragen aan het leren van de student (Straetmans, 2006).

ontwikkeling in de integratie van processen en activiteiten in het onderwijsproces (van losstaande activiteiten naar activiteiten die bewust in samenhang worden uitgevoerd binnen lopende processen). Deze ontwikkelingsfasen zijn vertaald naar de context van toetsing (Tabel 2) zodat deze gebruikt kunnen worden bij het bepalen van de huidige fase van ontwikkeling en het vaststellen van de gewenste fase van ontwikkeling.

Van piramide naar web

De ontwikkeling van Toetsing Getoetst leidde in 2016 tot de doorontwikkeling van de toetspiramide (Joosten-ten Brinke, 2011; Joosten-ten Brinke & Sluijsmans, 2012; Figuur 1) naar eerste versie van het toetsweb (Van Schilt-Mol et al., 2016). Hoewel dit web in eerste instantie ontwikkeld is voor het hoger beroepsonderwijs, is inmiddels op basis van ervaringen van gebruikers gebleken dat deze methodiek, soms met enige aanpassing van terminologie, ook goed bruikbaar is binnen de andere onderwijssectoren. Dit komt doordat ook in andere onderwijssectoren de operationalisatie van toetsing naar vijf entiteiten passend blijkt en doordat er sprake is van

vergelijkbare vraagstukken.

Op basis van onderzoek naar de ervaringen naar de methodiek Toetsing Getoetst (Peters, et al., 2017) is besloten, bij de vertaling van de piramide naar een kwaliteitszorginstrument, om de toetsentiteiten toetsen en toetstaken samen te voegen: het onderscheid tussen deze entiteiten blijkt in de dagelijkse onderwijspraktijk niet expliciet te worden gemaakt (Van Schilt-Mol et al., 2016). Daarnaast bleek uit het onderzoek dat de vorm van piramide er ten onrechte toe leidde dat de gebruikers van de piramide veronderstelden dat er sprake was van een basis (toetstaken) en een top (toetsbeleid), en veronderstelden dat toetsorganisatie en toetsbekwaamheid voorwaardelijk zouden zijn voor de overige lagen in de piramide (in de visuele weergave lijken organisatie en bekwaamheid de andere entiteiten te omvatten). Daarom is gekozen voor de vorm van een web (Figuur 2). Dit maakte het tevens mogelijk om ook de ontwikkelingsfasen zoals hierboven beschreven te visualiseren: in het web (Figuur 2) worden de 'draden' gevormd door de ontwikkelingsfasen (zie Tabel 2). Voor ieder 'knooppunt' dat hierdoor in het web ontstaat, is een beschrijving gemaakt van hoe

Tabel 2. Fasen van ontwikkeling in de weg naar duurzaam werken aan toetsing (gebaseerd op Brouwer & Boer, 2013, beschrijvingen overgenomen uit Van Schilt-Mol et al., 2016)

Activiteiten-georiënteerd	Individuele actoren in de opleiding voeren op ad-hoc basis losstaande toetsactiviteiten uit.
Proces-georiënteerd	Relevante actoren in de opleiding voeren vanuit een korte termijnbeleid toetsactiviteiten uit die onderling samenhangen.
Systeem-georiënteerd	Alle relevante actoren in de opleiding voeren vanuit een middellangetermijnbeleid toetsactiviteiten uit die onderling samenhangen en geïntegreerd zijn in lopende processen in de opleiding.
Keten-georiënteerd	Alle relevante actoren in de opleiding voeren vanuit een middellangetermijnbeleid, samen met ketenpartners, toetsactiviteiten uit die onderling samenhangen en geïntegreerd zijn in lopende processen in de opleiding en de keten.
Maatschappij-georiënteerd	Alle relevante actoren in de opleiding voeren vanuit een langetermijnbeleid, samen met ketenpartners en de maatschappij, toetsactiviteiten uit die onderling samenhangen en geïntegreerd zijn in lopende processen in de opleiding en de keten/maatschappij.

de specifieke fase van ontwikkeling er voor de betreffende entiteit uit ziet (zie voor een voorbeeld onderstaand tekstkader).

Het web symboliseert de verwevenheid van de verschillende toetsentiteiten, en maakt visueel zichtbaar dat deze allemaal met elkaar verbonden zijn: is de kwaliteit op een bepaalde entiteit niet op orde, dan heeft dat direct implicaties voor de kwaliteit van de andere entiteiten. Als bijvoorbeeld het toetsbeleid niet transparant is, zal dit zijn uitwerking hebben op de kwaliteit van toetsprogramma's, toetsen en de onderliggende toetsaken (Van Schilt-Mol, 2020). Zowel de toetsentiteiten als de ontwikkelingsfasen beïnvloeden hiermee de stabiliteit van de kern van het toetsweb

(Van Schilt-Mol et al., 2020), het duurzaam werken aan de kwaliteit van toetsing: te veel of te weinig aandacht voor één entiteit of te weinig aandacht voor de onderlinge verbanden van de entiteiten kan de kern van het web verstoren. Maar ook een disbalans in de fasen van ontwikkeling per toetsentiteit kan de kern uit het midden halen (Van Schilt-Mol et al, 2016). Door het ontwikkelen op de ontwikkelingsfasen komt een opleiding steeds dichter bij deze kern van het web.

Op basis van ervaringen bij de begeleiding van de methodiek bij vele opleidingen in verschillende opleidingscontexten binnen het hoger beroepsonderwijs is in de periode 2016-2018 een aanpassing gedaan aan het web: de keten-

Voorbeeld van uitwerking van ontwikkelingsfasen van de entiteit toetsen/toetsaken

Activiteit-georiënteerde fase: Docenten ontwikkelen toetsen naar eigen inzicht: zij gebruiken eigen kwaliteitscriteria, ontwerpen de toets vaak alleen en kort voor de afname. De kwaliteit van de toetsen wordt uitsluitend geëvalueerd als daar aanleiding toe is.

Proces-georiënteerde fase: Docenten ontwikkelen toetsen aan de hand van een toetscyclus of ontwerpproces en maken daarbij gebruik van kwaliteitscriteria die zijn gebaseerd op ervaringen van ervaren toetsontwikkelaars. De toetsen, die worden ontwikkeld tijdens de onderwijsperiode, maken zij samen met collega's. De kwaliteit van de toetsen wordt door de betrokken docenten regelmatig geëvalueerd. De opbrengsten daarvan worden niet vanzelfsprekend besproken met collega's of studenten, maar wel gebruikt om eigen toetsen te verbeteren.

Systeem-georiënteerde fase: De kwaliteitscriteria die docenten gebruiken bij het ontwikkelen van toetsen worden met regelmaat bijgesteld op basis van actuele (wetenschappelijke) inzichten. De toetsen, die ontwikkeld worden voorafgaand aan het onderwijs, zijn passend voor de leerresultaten en sluiten aan bij eerder gegeven onderwijs. De kwaliteit van toetsen wordt structureel geëvalueerd aan de hand van de kwaliteitscriteria. De opbrengsten hiervan worden besproken met relevante partners binnen de opleiding.

Keten-georiënteerde fase: Zowel kwaliteitscriteria voor de toetsen als de leer- en toetsdoelen zijn afgestemd met het werkveld. De toetsen sluiten hierdoor niet alleen aan bij het onderwijs dat de student volgt binnen de opleiding, maar ook op wat geleerd wordt op de werkplek. Toetsen worden structureel geëvalueerd aan de hand van de kwaliteitscriteria. De opbrengsten worden besproken met zowel de relevante partners binnen de opleiding als het werkveld.

Figuur 2. Eerste versie van het toetsweb (Van Schilt-Mol, et al., 2016)

en maatschappij-georiënteerde fase zijn samen-gevoegd tot de ketengeoriënteerde fase. Reden hiervoor is dat duidelijk werd het onderscheid tussen de keten- en maatschappijgeoriënteerde fase voor de specifieke context van toetsing niet zo scherp gesteld kan worden als binnen AISHE is gedaan. Voor de meeste mogelijke maatschappelijke partners (zoals collega-opleidingen, ouders, afnemend scholenveld) geldt dat deze binnen het (beroeps)onderwijs ook gezien kunnen worden (of zouden moeten worden!) als ketenpartners. Omdat voor de andere kenmerkende aspecten per ontwikkelingsfase (termijn, processen en activiteiten) geldt dat deze gelijk zijn in de keten- en maatschappij georiënteerde fase (zie Tabel 2) en juist het onderscheid tussen de actoren (wel/niet keten/maatschappij) in de keten- en maatschappij-georiënteerde fase niet onderscheidend genoeg was, zijn deze fases samengevoegd. Dat heeft geleid tot de versie van het web zoals deze ook is opgenomen in de 'Kwaliteiten van de toetsbekwame hbo-docent' (Van Schilt-Mol, et al., 2020).

Doorontwikkeling van het toetsweb: toetsweb 2.0

In 2021 is binnen het lectoraat Eigentijds beoordelen en beslissen een expertsessie georganiseerd waarin ervaringen met het toetsweb en Toetsing Getoetst zijn geanalyseerd en de consequenties hiervan voor het toetsweb zijn uitgewerkt. Aan deze expertsessie namen zowel onderzoekers deel die opleidingen hebben begeleid bij het werken met het toetsweb als docenten die met het toetsweb hebben gewerkt. Dit heeft geleid tot een drietal aanpassingen.

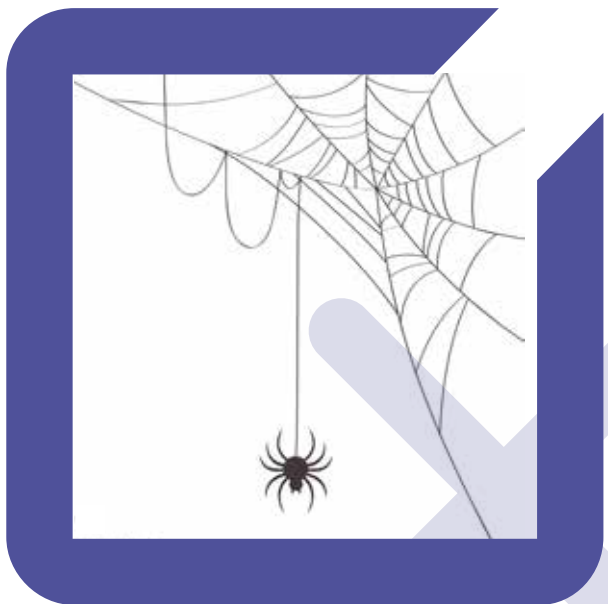
Visie op onderwijs

Op de eerste plaats is de tekst in de kern van het web ('duurzaam werken aan kwaliteit') vervangen door 'visie op onderwijs'. Steeds meer wordt duidelijk dat onderwijs en toetsing niet kunnen worden gezien als twee aparte aspecten. In het toetsweb 1.0 werd impliciet verondersteld dat in een toetsbeleid ook aandacht zou moeten zijn voor de visie op toetsing. Echter, gezien de onlosmakelijke

verbondenheid van leerdoelen, leeractiviteiten en toetsactiviteiten, gaat het bij het realiseren van kwalitatief goede toetsing die leidt tot betrouwbare en zorgvuldige beslissingen over studenten, dus niet alleen om een visie op toetsing. Het gaat om een visie op onderwijs, die gevormd wordt door de legitimering van het onderwijs/de opleiding, een visie op het doel van het onderwijs/het beroep waartoe wordt opgeleid, een visie op de opdracht van het onderwijs, een visie op leren en een visie op toetsen (Van Schilt-Mol, 2021). De manier waarop de toetsing wordt ingericht wordt daarmee een middel om de visie op onderwijs te realiseren, in plaats van een doel op zich (Baartman et al., 2020).

Gewenste fase van ontwikkeling

In eerdere publicaties daagden we opleidingen uit te streven naar het bereiken van tenminste de systeem-georiënteerde fase: in deze fase voeren alle relevante actoren in de opleiding vanuit een middellangetermijnbeleid toetsactiviteiten uit die onderling samenhangen en geïntegreerd zijn in lopende processen in de opleiding. De kans dat de kwaliteit van bijvoorbeeld toetsen of het toetsprogramma op toeval berust of op de kwaliteiten van die ene professionele docent die er individueel aan de slag gaat is hiermee klein (Van Schilt-Mol et al., 2016). Echter, gezien het maatschappelijk belang dat gehecht wordt aan betrouwbare en zorgvuldige beslissingen over studenten, en gezien het belang van een onderwijssysteem waarin studenten voorbereid worden op ofwel vervolgonderwijs, ofwel een plaats op de arbeidsmarkt, zouden opleidingen en het beroepenveld in het (hoger) beroepsonderwijs zich gezamenlijk verantwoordelijk moeten voelen voor het vaststellen en bereiken van de leerdoelen die we aan studenten stellen: zij maken met elkaar onderdeel uit van de onderwijsketen. Vanuit dat perspectief is het niet meer dan vanzelfsprekend dat opleidingen streven naar het bereiken van de keten-georiënteerde fase.

Het web maakt visueel zichtbaar dat alles met elkaar verbonden is: is de kwaliteit op een bepaalde entiteit niet op orde, dan heeft dat direct implicaties voor de kwaliteit van de andere entiteiten.

Vormgeving

Op de derde plaats bleek uit de ervaringen met het werken met de oude versie van het web dat de visualisatie van het web enkele ongewenste effecten had. Zo leidde het 'stoplicht-kleurgebruik' tot verkeerde interpretaties. Het web is uitdrukkelijk bedoeld als zelfevaluatie-instrument waarmee de ontwikkeling in kaart gebracht kan worden en op basis daarvan ambities en vervolgstappen kunnen worden geformuleerd. Door het kleurgebruik werd de indruk gewekt dat de activiteitengeoriënteerde fase 'onvoldoende'

van ontwikkeling op de toetsentiteiten, en om gezamenlijk ambities te bepalen voor de gewenste fase van ontwikkeling. Door het werken met het web, en meer specifiek met de ontwikkelingsfase per toetsentiteit, wordt, zoals eerder benoemd, voorkomen dat de kwaliteit van toetsing op toeval berust: de ontwikkelingsfasen bieden handvatten om het werken aan kwaliteit van toetsing duurzaam in te richten, waarbij gezamenlijke afspraken over wat onder kwaliteit wordt verstaan, de kwaliteitscriteria, leidend zijn voor het daadwerkelijke ontwerpen en borgen volgens de gezamenlijk afgesproken samenhangende processen. Een opleiding is daarbij altijd zelf verantwoordelijk voor het vaststellen van de kwaliteitscriteria die op opleidingsniveau worden gehanteerd en voor het verantwoorden van deze keuze (Staf en Services OOK & Lectoraat Eigentijds beoordelen en beslissen, 2021). Deze moeten immers aansluiten bij de visie van de opleiding op onderwijs (en dus ook op toetsen), en bij het beroep waartoe wordt opgeleid. ■

Momenteel wordt er een digitale versie van het toetsweb ontwikkeld. Dit is mogelijk dankzij een subsidie van het Versnellingsplan. Deze digitale applicatie, waarbij het online mogelijk zal zijn zelf het toetsweb aan de hand van een aantal vragen in te vullen, wordt ontwikkeld door studenten van de HAN, daarbij ondersteund door het lectoraat Eigentijds beoordelen en beslissen en het Versnellingsplan.

Referenties

- Baartman, L., & Van der Vleuten, C. (2015). Kwaliteit van een toetsprogramma. In: Kwaliteit van toetsing onder de loep. (pp 79-91). Sluijsmans, Joosten-ten Brinke, Van Schilt-Mol. Garant-Uitgevers.
- Baartman, L., Van Schilt-Mol. T. & Van der Vleuten, C. (2020). Programmatisch toetsen. Ervaren en voorbeelden uit de praktijk. Boom uitgevers.
- Brouwer, F. M., & Boer, P. (2013). Auditing Instrument for Sustainability in Higher Edu-

Tabel 3. Karakteristieken van de ontwikkelingsfasen.

Kenmerkende aspecten	actoren	termijn	processen	activiteiten
Fase				
Activiteit-georiënteerd	Individuele actoren in opleiding	Ad hoc	Onderdelen van processen	Los van elkaar uitgevoerd
Proces-georiënteerd	Relevante actoren in opleiding	Korte termijn	Op zich staande processen	In samenhang uitgevoerd
Systeem-georiënteerd	Alle relevante actoren in opleiding	Middellange termijn	Toetsprocessen geïntegreerd in processen binnen de opleiding	Systematisch en structureel in samenhang uitgevoerd
Keten-georiënteerd	Alle relevante actoren in keten	Lange termijn	Toetsprocessen geïntegreerd in processen binnen de keten	Systematisch en structureel in samenhang uitgevoerd

- cation - AISHE 2012 [Beoordelingskader duurzame ontwikkeling]. Hobéon.
- Bruijns, V., & Kok, M. (2015). Kwaliteit van toetsbeleid. In D. Sluijsmans, D. Joosten-ten Brinke, & T. van Schilt-Mol, Kwaliteit van toetsing onder de loep. (pp. 93 - 111). Garant.
 - DHO (2010). AISHE Auditing instrument for sustainability in Higher Education. DHO.
 - Draaijer, S. & Joosten-ten Brinke, D. (2015). Kwaliteit van toetstaken. In D. Sluijsmans, D. Joosten-ten Brinke, & T. Van Schilt-Mol (Red.), Kwaliteit van toetsing onder de loep. (pp. 55-78). Garant.
 - Joosten-ten Brinke, D. & Draaijer, S. (2015). Kwaliteit van toetsen. In D. Sluijsmans, D. Joosten-ten Brinke, & T. Van Schilt-Mol (Red.), Kwaliteit van toetsing onder de loep. (pp. 37-54). Garant.
 - Joosten-ten Brinke, D. (2011). Eigentijds toetsen en beoordelen (Lectorale rede). Tilburg: Fontys Hogescholen.
 - Joosten-ten Brinke, D., & Sluijsmans, D. M. A. (2012). Tijd voor toetskwaliteit: het borgen van toetsdeskundigheid van examencommissies. Thema, 16-21.
 - Joosten-ten Brinke, D., & Sluijsmans, D. M. A. (2010). De kwaliteitspiramide voor eigentijds toetsen en beoordelen. Fontys Lerarenopleidingen Tilburg/ Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.
 - Peters, M., De Beer, F., Van Schilt-Mol, T., Sluijsmans, D., Jakobs, L. & Van der Linden (2017). De Toetsing Getoetst onderzocht: herontwerp van de methodiek om de kwaliteit van toetsing te analyseren, verbeteren en borgen. Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.
 - Sluijsmans, D., Van Schilt-Mol, T., Peeters, A., & Joosten-ten Brinke, D. (2015). Kwaliteit van toetsing in het hoger onderwijs onder de loep. In D. Sluijsmans, D. Joosten-ten Brinke, & T. Van Schilt-Mol (Red.), Kwaliteit van toetsing onder de loep. Handvatten om de kwaliteit van toetsing in het hoger onderwijs te analyseren, verbeteren en borgen. Garant, pp. 15-24.
 - Staf en services OOK & Lectoraat Eigentijds beoordelen en beslissen (2021). HANd-reiking toetsbeleid 2021. Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.
 - Straetmans, G. (2006). Bekwaam beoordelen en beslissen. Saxion Hogescholen.
 - Van Berkel, A., Sluijsmans, D., & Joosten-ten Brinke, D. (2015). Kwaliteit van toetsbekwaamheid. In D. Sluijsmans, D. Joosten-ten Brinke, & T. Van Schilt-Mol (Red.), Kwaliteit van toetsing onder de loep. (pp. 133-149). Garant.
 - Van Deursen, P., & van Zijl, E. (2015). Kwaliteit van de toetsorganisatie. In D. Sluijsmans, D. Joosten-ten Brinke, & T. van Schilt-Mol, Kwaliteit van toetsing onder de loep. Handvatten om de kwaliteit van toetsing in het hoger onderwijs te analyseren, verbeteren en borgen. (pp. 113 - 132). Garant.
 - chilt-Mol, T. & Sluijsmans, D. (2015). Kwaliteit van toetsing geoperationaliseerd. In: D. Sluijsmans, D. Joosten-ten Brinke & T. Van Schilt-Mol, (Red.). Kwaliteit van toetsing onder de loep. Handvatten om de kwaliteit van toetsing in het hoger onderwijs te analyseren, verbeteren en borgen (p. 151-196). Garant.
 - Schilt-Mol, T., Sluijsmans, D., Peters, M., Beer, F. de & Jakobs, L. (2016). De touwtjes in handen: toetskwaliteit in het hbo. Tijdschrift OnderwijsInnovatie, december 2016, 15-24
 - Van Schilt-Mol, T. (2021). Eigentijds Beoordelen en Beslissen. Lectorale rede. Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
 - Van Schilt-Mol, T, Baartman, L., Meijer, K., Dobbelaer, M., Linden van der, L. & Munneke, L. (2020). Kwaliteiten van de toetsbekwame hbo-docent. Herijking van het programma van eisen voor de basis- en seniorkwalificatie examinering zoals opgesteld door de Expertgroep BKE/SKE (2013). Hogeschool van Arnhem/Hogeschool van Utrecht.